EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 04 25
COM(2025) 166 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų akto), įgyvendinimo metinė ataskaita

I. ĮVADAS

(1) Ši ataskaita skirta Europos Parlamentui ir Europos Sąjungos Tarybai. Joje aptarta 2024 m. Europos Komisijos (toliau – Komisija) vykdyta veikla, susijusi su Reglamentu (ES) 2022/1925[1] (Skaitmeninių rinkų aktas, toliau – SRA), kaip nurodyta SRA 35 straipsnyje[2].

(2) Pirmoji Komisijos veiklos, susijusios su SRA, metinė ataskaita buvo priimta 2024 m. kovo 6 d.[3] Pirmojoje metinėje ataskaitoje Komisija visų pirma pranešė apie sprendimus, kuriais 2023 m. rugsėjo mėn. bendrovėms „Alphabet“, „Amazon“, „Apple“, „ByteDance“, „Meta“ ir „Microsoft“ suteiktas prieigos valdytojų statusas.

(3) 2024 m. gegužės mėn. Komisija suteikė prieigos valdytojos statusą bendrovei „Booking“ dėl jos internetinės tarpininkavimo paslaugos „Booking.com“, o balandžio mėn. papildė bendrovei „Apple“ suteiktą prieigos valdytojos statusą dar viena pagrindine platformos paslauga – operacine sistema „iPadOS“.

(4) Komisija taip pat užbaigė keturis rinkos tyrimus, kurių kai kurie buvo pradėti 2023 m. 2023 m. tyrimai pradėti dėl įmonių kartu su pranešimais pateiktų paneigimų, kad, nors jos atitinka ribas prieigos valdytojų statusui suteikti, jos neatitinka šio statuso suteikimo reikalavimų. Atliekant šiuos tyrimus, taip pat atliekant kokybinį „iPadOS“ vertinimą, susijusį su prieigos valdytojo statuso suteikimu, ekspertinės konsultacijos teko kreiptis į Patariamąjį skaitmeninių rinkų komitetą[4].

(5) 2024 m. prasidėjo SRA įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo etapas, o 2024 m. kovo 7 d. buvo nustatyta kaip atitikties terminas tiems subjektams, kuriems prieigos valdytojo statusas suteiktas 2023 m. rugsėjo 5 d. Komisija užmezgė dialogą reguliavimo klausimais su visais prieigos valdytojo statusą turinčiais subjektais ir pradėjo šešis tyrimus dėl trijų prieigos valdytojų: bendrovių „Alphabet“, „Apple“ ir „Meta“, nevykdomų pareigų. Dviejose procedūrose Komisija priėmė preliminarias išvadas[5]. Komisija taip pat paskelbė preliminarius tyrimo dėl bendrovės „Amazon“ etapus[6].

(6) Komisija inicijavo dvi procedūras siekdama sukonkretinti bendrovės „Apple“ sąveikumo užtikrinimo pareigas pagal SRA ir paskelbė preliminarias išvadas, prašydama trečiųjų šalių pateikti grįžtamąją informaciją apie priemones, kurių bendrovė „Apple“ turėtų imtis, kad užtikrintų veiksmingą sąveikumą[7].

(7) Be stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo veiklos, Komisija rengė įvairius susitikimus su prieigos valdytojais ir įvairiomis suinteresuotosiomis trečiosiomis šalimis, įskaitant verslo klientus, kūrėjus, prieigos valdytojų veiklą ginčijančius subjektus, prekybos

[1] OL L 265, 2022 10 12, p. 1–66.
[2] SRA 35 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija pateiktų SRA įgyvendinimo ir pažangos, padarytos siekiant jo tikslų, metinę ataskaitą. Tai – antroji tokio pobūdžio ataskaita, apimanti antruosius SRA taikymo metus.
[3] Komisijos ataskaita Tarybai ir Parlamentui: Skaitmeninių rinkų akto (2022/1925) įgyvendinimo metinė ataskaita, COM(2024) 106 *final*.
4 Patariamasis skaitmeninių rinkų komitetas padeda Komisijai priimti įgyvendinimo aktus pagal SRA. Jis laikomas komitetu pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ir veikia pagal savo darbo tvarkos taisykles. Patariamasis skaitmeninių rinkų komitetas dalyvavo visuose keturiuose rinkos tyrimuose, jo posėdžiai buvo sušaukti 2024 m. vasario 1 d., kovo 20 d. ir spalio 4 d.
[5] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-sends-preliminary-findings-meta-over-its-pay-or-consent-model-breach-digital-markets-act-2024-07-01_lt ir https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-sends-preliminary-findings-apple-and-opens-additional-non-compliance-investigation-2024-06-24_lt.
[6] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-opens-non-compliance-investigations-against-alphabet-apple-and-meta-under-digital-markets-2024-03-25_lt
[7] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-starts-first-proceedings-specify-apples-interoperability-obligations-under-digital-2024-09-19_lt ir https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-seeks-feedback-measures-apple-should-take-ensure-interoperability-under-digital-markets-2024-12-19_lt.

asociacijas, pilietinės visuomenės organizacijas ir klientų atstovus. Komisija taip pat surengė kelis praktinius seminarus atitikties užtikrinimo klausimais, kuriuose suinteresuotiesiems subjektams buvo suteikta galimybė susipažinti su prieigos valdytojų atitikties užtikrinimo techniniais sprendimais. Be to, Skaitmeninių rinkų akto aukšto lygio grupė (toliau – ALG) nusprendė įsteigti tris teminius duomenų, sąveikumo ir dirbtinio intelekto pogrupius ir 2024 m. surengė kelis posėdžius. Tai palengvino bendradarbiavimą ir paskatino abipusį dialogą su Europos reguliavimo institucijų bendruomene[8].

(8) Tolesniuose skirsniuose išsamiai apžvelgiama, kaip Komisija įgyvendina SRA ir kokia pažanga padaryta siekiant jo tikslų 2024 m. II skirsnyje pateikiama informacija apie suteiktus prieigos valdytojo statusus ir kitą su stebėsena nesusijusią veiklą. III skirsnyje aprašomi prieigos valdytojų pareigų vykdymo stebėsenos rezultatai. IV skirsnyje aptariami prieigos valdytojams taikomi pranešimų teikimo reikalavimai, susiję su vartotojų profiliavimo praktika. V skirsnyje išsamiai aprašomas Komisijos ir nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimas ir veiklos koordinavimas. Galiausiai, VI skirsnyje aptariamas ALG atliktas darbas.

II. PRIEIGOS VALDYTOJO STATUSO SUTEIKIMAS IR KITA SU STEBĖSENA NESUSIJUSI VEIKLA

1. Pranešimai, prieigos valdytojo statuso suteikimas ir rinkos tyrimai

(9) Pagal SRA 3 straipsnio 3 dalį, įmonės privalo pranešti Komisijai, kai jų teikiamos pagrindinės platformos paslaugos pasiekia SRA 3 straipsnio 2 dalyje nustatytas ribas. Tačiau, pagal SRA 3 straipsnio 5 dalį, šias ribas pasiekusios įmonės gali pateikti pakankamai pagrįstų argumentų, kodėl prieigos valdytojo statusas joms neturėtų būti suteiktas.

(10) 2024 m. Komisija gavo bendrovių „Booking“, „ByteDance“ ir „X“ pranešimus pagal SRA 3 straipsnio 3 dalį[9].

(11) 2024 m. kovo 1 d. bendrovė „Booking“ pranešė Komisijai atitinkanti SRA 3 straipsnio 2 dalyje nustatytas ribas internetinės tarpininkavimo paslaugos „Booking.com“ atžvilgiu. Dėl to 2024 m. gegužės 13 d. Komisija suteikė bendrovei „Booking“ prieigos valdytojos statusą šios pagrindinės platformos paslaugos atžvilgiu[10]. Bendrovės „Booking“ pareiga laikytis SRA įsigaliojo 2024 m. lapkričio 14 d., praėjus šešiems mėnesiams nuo statuso suteikimo[11].

(12) 2024 m. kovo 1 d. bendrovė „ByteDance“ pranešė Komisijai atitinkanti SRA 3 straipsnio 2 dalyje nustatytas ribas internetinės reklamos paslaugos „TikTokAds“ atžvilgiu. Pagal SRA 3 straipsnio 5 dalį bendrovė „ByteDance“ taip pat pateikė prašymą dėl paneigimo, kad paslauga „TikTok Ads“ neatitinka svarbios sąsajos, kuria naudodamiesi verslo klientai gali pasiekti galutinius naudotojus, kriterijaus. 2024 m. gegužės 13 d. Komisija pritarė bendrovės „TikTok“ pateiktam paneigimui dėl jos internetinės reklamos paslaugos „TikTok Ads“. Paneigimui buvo tiesiogiai pritarta per 45 darbo dienas, nes įmonė įrodė, kad jos paslauga neatitinka SRA 3 straipsnio 1 dalies

[8] Skaitmeninių rinkų akto aukšto lygio grupę sudaro šie reguliavimo institucijų organai ir tinklai: Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP) ir Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV), Europos konkurencijos tinklas (EKT), Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (BVAS) tinklas ir Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė (ERGA).

[9] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/latest-news_lt

[10] Komisijos sprendimas, byla DMA.100019 – „Booking“– Internetinė tarpininkavimo paslauga – vertikaliosios struktūros: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4360/OJ.

[11] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/booking-must-comply-all-relevant-obligations-under-digital-markets-act-2024-11-14_lt

reikalavimų[12].

(13) 2024 m. kovo 1 d. bendrovė „X“ pateikė pranešimą dėl savo internetinės socialinių tinklų paslaugos „X“ ir internetinės reklamos paslaugos „X Ads“ kartu su paneigimais, kad net jei atitinkamos ribos būtų pasiektos, paslauga „X“ neatitinka svarbios sąsajos, kuria naudodamiesi verslo klientai gali pasiekti galutinius naudotojus, kriterijaus[13]. 2024 m. gegužės 13 d. Komisija priėmė sprendimą tiesiogiai pritarti paneigimui dėl paslaugos „X Ads“[14] ir atskiru sprendimu pagal SRA 17 straipsnio 3 dalį pradėjo rinkos tyrimą siekdama įvertinti, ar prieigos valdytojo statusą reikėtų suteikti socialinių tinklų paslaugai „X“[15]. Atlikusi išsamų rinkos tyrimą[16], 2024 m. spalio 16 d. Komisija padarė išvadą, kad internetinė socialinių tinklų paslauga „X“ nėra svarbi sąsaja, kuria naudodamiesi verslo klientai gali pasiekti galutinius naudotojus. Todėl Komisija nusprendė pritarti paneigimui ir paslaugos „X“ atžvilgiu nesuteikti prieigos valdytojo statuso[17]. Sprendimas buvo priimtas atsižvelgiant į 2024 m. spalio 4 d. Patariamojo skaitmeninių rinkų komiteto posėdyje priimtą teigiamą nuomonę.

(14) 2024 m. Komisija taip pat užbaigė su paneigimais susijusius rinkos tyrimus, pradėtus 2023 m. rugsėjo 5 d. siekiant nustatyti, ar bendrovei „Apple“ turėtų būti suteiktas prieigos valdytojos statusas paslaugos „iMessage“ atžvilgiu, o bendrovei „Microsoft“ – paslaugų „Bing“, „Edge“ ir „Microsoft Advertising“ atžvilgiu. Atlikusi išsamius rinkos tyrimus, Komisija nusprendė nepripažinti bendrovių „Apple“[18] ir „Microsoft“[19] prieigos valdytojomis šių paslaugų atžvilgiu. Sprendimai buvo priimti atsižvelgiant į 2024 m. vasario 1 d. Patariamojo skaitmeninių rinkų komiteto posėdyje priimtą teigiamą nuomonę.

(15) Be to, remdamasi išsamiu rinkos tyrimu, pradėtu 2023 m. rugsėjo mėn., 2024 m. balandžio 29 d. Komisija bendrovei „Apple“ suteikė prieigos valdytojos statusą pagrindinės platformos paslaugos „iPadOS“ atžvilgiu[20]. Sprendimas buvo priimtas atsižvelgiant į 2024 m. kovo 20 d. Patariamojo skaitmeninių rinkų komiteto posėdyje pateiktą teigiamą nuomonę dėl sprendimo. Bendrovės „Apple“ pareiga laikytis SRA įsigaliojo 2024 m. lapkričio 4 d., praėjus šešiems mėnesiams nuo statuso suteikimo.

(16) Bendrovei „Booking“ suteikus prieigos valdytojos statusą jos internetinės tarpininkavimo paslaugos („Booking.com“) atžvilgiu, o bendrovei „Apple“ – jos operacinės sistemos („iPadOS“) atžvilgiu, bendras prieigos valdytojo statusą turinčių subjektų skaičius 2024 m. padidėjo nuo 6 iki 7 įmonių, o pagrindinių platformos paslaugų, kurių atžvilgiu suteiktas šis statusas, – nuo 22 iki 24[21].

---

[12] Byla DMA.100042 „ByteDance“ – Internetinės reklamos paslaugos: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100042_134.pdf.

[13] Kitame SRA įgyvendinimo metinės ataskaitos skirsnyje aptariama, kaip Komisija reagavo į pateiktą paneigimą. Dėl išsamesnės informacijos žr. *Rinkos tyrimai ir paneigimai*.

[14] Byla DMA.100232 X – Internetinės reklamos paslaugos: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100232_44.pdf.

[15] Byla DMA.100041 – „X“ – Internetinė socialinių tinklų paslauga: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100041_631.pdf.

[16] Įskaitant bendrovės „X“ verslo klientų ir kitų internetinių socialinių tinklų paslaugų teikėjų indėlį.

[17] Šis sprendimas dar nepaskelbtas.

[18] Byla DMA.100022 „Apple“ – su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202416/DMA_100022_2757.pdf.

[19] Bylos DMA.100015 „Microsoft“ internetinės paieškos sistemos; DMA.100028 „Microsoft Web“ naršyklės; DMA.100034 „Microsoft Online“ reklamos paslaugos: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202416/DMA_100015_700.pdf.

[20] Komisijos sprendimas byloje DMA.100047 – „Apple“ – „iPadOS“: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4374/oj.

[21] Atitinkamų prieigos valdytojų ir pagrindinių platformos paslaugų schema pateikiama šioje SRA interneto svetainėje: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/gatekeepers_lt.

(17) 2024 m. Komisija kaip šalis dalyvavo trijose bylose pagal 2023 m. lapkričio mėn. bendrovių „ByteDance“, „Meta“ ir „Apple“ pareikštus ieškinius dėl sprendimų suteikti prieigos valdytojo statusą panaikinimo. Dėl bendrovės „ByteDance“ apeliacinio skundo pažymėtina, kad 2024 m. vasario mėn. Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė bendrovės „ByteDance“ prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, o 2024 m. liepos mėn. Bendrasis Teismas pagal pagreitintą procedūrą patvirtino Komisijos sprendimą suteikti bendrovei „ByteDance“ prieigos valdytojos statusą[22]. 2024 m. rugsėjo mėn. bendrovė „ByteDance“ pateikė apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo patvirtinti prieigos valdytojos statuso jai suteikimą[23].

(18) Kaip atsakovė Komisija dalyvauja dar dviejuose teismo procesuose: i) 2024 m. rugpjūčio mėn. bendrovės „ByteDance“ vardu jos advokatas pareiškė ieškinį, kuriuo ginčijamas Komisijos sprendimas atmesti prašymą leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su prieigos valdytojos statuso suteikimu bendrovei „ByteDance“[24], ii) 2024 m. liepos mėn. bendrovė „Opera“ Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl to, kad bendrovei „Microsoft“ nesuteiktas prieigos valdytojos statusas jos saityno naršyklės „Edge“ atžvilgiu[25].

2. Kita su stebėsena nesusijusi veikla

(19) Nuo SRA priėmimo Komisija daug dėmesio skyrė savo tyrimo priemonių tobulinimui. 2024 m. balandžio 30 d. Komisija pradėjo naudoti informavimo apie SRA pažeidimus priemonę[26], panašią į priemonę, taikomą užtikrinant antimonopolinių taisyklių vykdymą ir Reglamento (ES) 2022/2065 (Skaitmeninių paslaugų akto) reikmėms. Ši priemonė suteikia galimybę privačiai ir konfidencialiai pateikti informaciją apie bet kokį galimą prieigos valdytojų pareigų pagal SRA nevykdymą[27]. 2024 m. Komisija per šią priemonę gavo 20 pranešimų.

(20) Dėl visuomenės įtraukimo pažymėtina, kad Komisija tvarko ir reguliariai atnaujina SRA interneto svetainę[28]. Šioje svetainėje pateikiama bendra informacija apie SRA, veikia su SRA susijusių oficialių Komisijos aktų paieškos funkcija, dažnai atnaujinama informacija klausimų ir atsakymų skiltyje[29], pateikiami visi aktualūs pranešimai spaudai. Apie su SRA susijusius pokyčius Komisija taip pat informuoja savo socialinių tinklų paskyrose[30].

(21) 2024 m. Komisija užsakė devynis su SRA susijusius tyrimus, ekspertų konsultacines paslaugas arba bandomuosius projektus.

III. PRIEIGOS VALDYTOJŲ PAREIGŲ VYKDYMO STEBĖSENA

---

[22] Byla T-1077/23 R, *Bytedance / Komisija*, OL C, C/2024/476, 2024 1 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2317/oj ir byla T-1077/23, *Bytedance / Komisija*, OL C, C/2024/476, 2024 1 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/476/oj.

[23] Byla C-627/24 P, *Bytedance / Komisija*, OL C, C/2024/6639, 2024 11 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6639/oj.

[24] Byla T-433/24, *Batchelor / Komisija*, OL C, C/2024/6103, 2024 10 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6103/oj.

[25] Byla T-357/24, *Opera Norway / Komisija*, OL C, C/2024/5640, 2024 9 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5640/oj.

[26] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/whistleblower-tool_lt

[27] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-launches-whistleblower-tools-digital-services-act-and-digital-markets-act-2024-04-30_lt

[28] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/index_lt

[29] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma/questions-and-answers_lt

[30] Komisijos naujienas ir ataskaitas apie SRA galima sekti keliose paskyrose: https://www.instagram.com/DigitalEU/; https://www.linkedin.com/showcase/digital-eu/; https://twitter.com/DigitalEU; https://www.youtube.com/c/DigitalEU; https://www.facebook.com/DigitalEU; https://www.linkedin.com/showcase/dg-competition; https://twitter.com/EU_Competition; https://www.youtube.com/@dgcompetition44.

1. Stebėsenos veikla

(22) Prieigos valdytojai privalo vykdyti SRA 5, 6, 7, 14 ir 15 straipsniuose nustatytas pareigas. Vos tik suteikiamas prieigos valdytojo statusas, atsiranda pareiga informuoti Komisiją apie koncentracijas (SRA 14 straipsnis), o ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prieigos valdytojo statuso suteikimo reikia pradėti vykdyti 5, 6, 7 straipsniuose (pagal SRA 3 straipsnio 10 dalį) ir 15 straipsnyje nustatytas pareigas. Įmonėms, kurioms prieigos valdytojų statusas suteiktas 2023 m. rugsėjo 5 d., šis šešių mėnesių laikotarpis baigėsi 2024 m. kovo 7 d. Kai 2024 m. balandžio 29 d. bendrovei „Apple“ suteiktas prieigos valdytojo statusas ir operacinės sistemos „iPadOS“ atžvilgiu, ji dėl šios pagrindinės platformos paslaugos turėjo pradėti laikytis SRA iki 2024 m. lapkričio 4 d., o bendrovė „Booking“, kuriai prieigos valdytojo statusas suteiktas 2024 m. gegužės 13 d., – iki 2024 m. lapkričio 14 d.

(23) Praėjus šešiems mėnesiams nuo statuso suteikimo, visi prieigos valdytojai pateikė atitikties ataskaitas, kaip to reikalaujama SRA 11 straipsnyje, taip pat nepriklausomų auditorių patikrintus visų vartotojų profiliavimo metodų, kurie yra taikomi teikiant arba valdant pagrindines platformos paslaugas, aprašus pagal SRA 15 straipsnį. Nuorodos į nekonfidencialias šių dokumentų versijas paskelbtos Komisijos SRA interneto svetainėje[31]. Kitą kartą prieigos valdytojų atitikties ataskaitos turėjo būti pateiktos iki 2025 m. kovo 7 d.[32] Šiose ataskaitose turėtų būti pateikta naujausia informacija apie priemones, kuriomis prieigos valdytojai siekia įvykdyti savo pareigos.

(24) Komisija įvertino visas 2024 m. gautas atitikties ataskaitas ir pradėjo tolesnį dialogą su prieigos valdytojais dėl jų turinio. 2024 m. kovo mėn. Komisija su suinteresuotaisiais subjektais surengė šešis praktinius seminarus atitikties užtikrinimo klausimais – po vieną kiekvienam prieigos valdytojui, kuriam šis statusas suteiktas 2023 m. rugsėjo 5 d.

2024 m. lapkričio mėn. dar vienas praktinis seminaras surengtas bendrovei „Booking“, kuriai prieigos valdytojos statusas suteiktas 2024 m. gegužės mėn. Seminarų tikslas – suteikti trečiosioms šalims galimybę prašyti prieigos valdytojų pateikti paaiškinimus ir patiems pateikti grįžtamąją informaciją dėl jų atitikties užtikrinimo techninių sprendimų. Visuose praktiniuose seminaruose galėjo dalyvauti ir visuomenės nariai, bet pirmenybė asmeniškai dalyvauti suteikta verslo klientų, pilietinės visuomenės ir verslo asociacijų atstovams. Praktinius seminarus taip pat buvo galima stebėti internetu. Visų 2024 m. surengtų praktinių seminarų įrašus galima rasti Komisijos SRA interneto svetainėje[33].

(25) Komisija ne tik surengė praktinius seminarus atitikties klausimais ir vykdė su atitikties ataskaitomis[34] susijusį darbą, bet ir veda nuolatinį dialogą įvairiais kanalais su prieigos valdytojais ir suinteresuotosiomis trečiosiomis šalimis, siekdama stebėti ir vertinti, kaip jie vykdo savo pareigas. Be kita ko, vyko dvišaliai susitikimai ir praktiniai seminarai, kuriuose dalyvavo prieigos valdytojų ir suinteresuotųjų trečiųjų šalių atstovai. Komisija taip pat siuntė prieigos valdytojams ir trečiosioms šalims prašymus pateikti informaciją. Ji taip pat nuolat ragino prieigos valdytojus palaikyti dialogą tiesiogiai su rinkos dalyviais, pabrėždama, kad toks dialogas yra svarbi priemonė siekiant įrodyti, kad prieigos valdytojai veiksmingai vykdo savo pareigas.

---

[31] https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports ir https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/consumer-profiling-reports.

[32] Išskyrus bendrovę „Booking“, kuriai šis terminas būtų 2024 m. lapkričio 14 d.

[33] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/events/workshops_lt

[34] https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports

(26) Komisija stebėjo, kaip prieigos valdytojai vykdo SRA 28 straipsnio reikalavimus įsteigti atitikties užtikrinimo funkcijos padalinį, kuris būtų nepriklausomas nuo prieigos valdytojų veiklos funkcijų padalinio ir kurį sudarytų vienas ar daugiau atitikties užtikrinimo pareigūnų, turinčių pakankamus įgaliojimus, pakankamą autoritetą ir pakankamai išteklių, kad galėtų stebėti, kaip prieigos valdytojas laikosi SRA, ir jį tuo klausimu konsultuoti. Visos prieigos valdytojo statusą turinčios bendrovės pagal SRA 28 straipsnyje nustatytus principus paskyrė atitikties užtikrinimo pareigūnus ir pateikė išsamią informaciją Komisijai. 2024 m. Komisija surengė du asmeninius susitikimus su kiekvieno prieigos valdytojo atitikties užtikrinimo pareigūnais. Komisija juos surengė siekdama suprasti, kaip sukurtas atitikties užtikrinimo funkcijos padalinys ir kaip organizuojamas jo darbas, ir surinkti informaciją apie vykstantį dialogą reguliavimo klausimais. Galiausiai, kaip galimų vykdymo užtikrinimo veiksmų pagalbinę priemonę, 2024 m. Komisija priėmė įsakymus dėl duomenų saugojimo, kuriais šešių prieigos valdytojų – bendrovių „Alphabet“, „Amazon“, „Apple“, „Meta“, „Microsoft“ ir „Booking“ – prašoma saugoti dokumentus, kurie gali būti naudojami vertinant, kaip jos vykdo tam tikras SRA nustatytas pareigas[35].

2. Išvados dėl atitikties SRA 5, 6 ir 7 straipsniams[36]

(27) Šiame ataskaitos skirsnyje apžvelgiamos Komisijos išvados dėl SRA 5, 6 ir 7 straipsniuose nurodytų aspektų ir jos vykdyti veiksmai. Toliau pateiktas pavyzdžių sąrašas nėra baigtinis, tačiau juose aprašyti pagrindiniai Komisijos veiksmai, kurių ji ėmėsi dėl atitikties SRA.

a) Naudotojams suteikta galimybė valdyti savo duomenis

(28) SRA pripažįstama duomenų svarba skaitmeninėse rinkose ir pabrėžiama, kad kai prieigos valdytojas kaupia duomenis ir riboja prieigą prie jų savo konkurentams, gali sumažėti atvirumas konkurencijai, galutinių naudotojų pasirinkimo galimybės, susijusios su jų duomenimis, ir inovacijos. Konkrečiai dėl atvirumo konkurencijai SRA paaiškinama, kad kai prieigos valdytojai kaupia duomenis pasinaudodami savo platformos paslaugomis, gali atsirasti kliūčių patekti į rinkas, kuriose veikia tie prieigos valdytojai. Kitaip tariant, dėl duomenų kaupimo naujiems rinkos dalyviams gali būti sunkiau siūlyti savo paslaugas tose rinkose.

(29) Atvirumas konkurencijai panašiai gali sumažėti, jeigu prieigos valdytojas apriboja paslaugų teikėjo keitimo galimybę arba daugiatinkliškumą, pavyzdžiui, neleidžia galutiniams naudotojams perkelti savo duomenų. Pavyzdžiui, tokie apribojimai galutiniams naudotojams gali kelti nuogąstavimų, kad jie, pereidami nuo vieno jau įsitvirtinusio socialinio tinklo prie naujo, praras kontaktinius duomenis ar pačių sukurtą turinį, ir tai gali juos stabdyti. Pagal SRA tokias problemas siekiama išspręsti suteikiant galutiniams naudotojams daugiau galimybių rinktis, kaip naudojami jų duomenys ir kaip jie pageidauja tuo naudotis, kartu užtikrinant, kad verslo klientai turėtų geresnę prieigą prie duomenų, kuriuos jie generuoja naudodamiesi pagrindinėmis platformos paslaugomis.

(30) Pagal SRA 5 straipsnio 2 dalį, prieigos valdytojai turi įdiegti priemones, kurios įgalintų galutinius naudotojus pasirinkti, ar duoti sutikimą, kad jų duomenys būtų jungiami ir (arba) naudojami teikiant įvairias kitas prieigos valdytojo paslaugas. 2024 m. kovo 25 d. Komisija nusprendė pradėti tyrimą dėl to, kad bendrovė „Meta“ nesilaikė šio

[35] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_24_1689

[36] Jokia šios ataskaitos nuostata nėra patvirtinimas, kad atitikties užtikrinimo priemonės, kurių ėmėsi prieigos valdytojai, visiškai arba iš dalies atitinka SRA.

įpareigojimo[37]. Atliekant tyrimą vertinama, ar bendrovės „Meta“ reklamos verslo modelis pagal principą „mokėk arba sutik“ dera su įpareigojimu gauti naudotojų sutikimą kaskart, kai bendrovė „Meta“ ketina sujungti galutinių naudotojų asmens duomenis arba juos naudoti teikdama įvairias kitas savo paslaugas. 2024 m. liepos 1 d. paskelbtose preliminariose išvadose Komisija išreiškė susirūpinimą, kad pagal bendrovės „Meta“ modelį „mokėk arba sutik“ palikus du pasirinkimo variantus, vartotojams, nenorintiems duoti sutikimo savo asmens duomenų tvarkymui, galbūt nesuteikiama reali alternatyva. 2024 m. rugpjūčio mėn. Europos duomenų apsaugos valdyba (toliau – EDAV) pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR) 64 straipsnio 2 dalį priėmė nuomonę dėl didelių interneto platformų diegiamų modelių „mokėk arba sutik“. 2024 m. lapkričio 13 d. bendrovė „Meta“ atnaujino savo modelį „mokėk arba sutik“, paaiškindama, ką vadina „mažiau individualizuota alternatyva“ (angl. *less personalised alternative*). Be tyrimo, kaip bendrovė „Meta“ vykdė savo pareigas iki 2024 m. lapkričio 13 d., Komisija šiuo metu taip pat vertina bendrovės „Meta“ pakoreguotą atitikties užtikrinimo techninį sprendimą. Kalbant apie duomenų perkeliamumą ir prieigą, pažymėtina, kad 2024 m. prieigos valdytojai pradėjo tobulinti savo duomenų perkeliamumo techninius sprendimus, siekdami labiau įgalinti tikralaikį, nuolatinį duomenų perkeliamumą ir prieigą, kad naudotojai galėtų lengvai perkelti savo duomenis, o verslo klientai – paprastai įgyti prieigą prie šių duomenų. 2024 m. visi prieigos valdytojai, kuriems suteiktas šis statusas, diegė techninius sprendimus. Tarp jų – duomenų perdavimo techninius sprendimus, įgalinančius galutinius naudotojus, pavyzdžiui, paieškos sistemos „Google Search“, socialinių tinklų „Facebook“ arba „TikTok“ galutinius naudotojus, suteikti įgaliotoms trečiosioms šalims prieigą prie savo ankstesnių ir būsimų duomenų, kad tos trečiosios šalys jais galėtų naudotis siūlydamos konkuruojančias ar novatoriškas paslaugas. Be to, jau įgyvendinti ir reikšmingai patobulinti duomenų perdavimo techniniai sprendimai suteikia galimybę verslo klientams, besinaudojantiems įvairiomis nustatytomis paslaugomis (pvz., „Amazon Marketplace“, „Booking.com“ arba „YouTube“), įgyti prieigą prie duomenų, kurie yra generuojami naudojantis šiomis paslaugomis.

(31) Konsultuodamasi su prieigos valdytojais ir įvairiomis suinteresuotosiomis trečiosiomis šalimis Komisija atidžiai stebėjo, kaip veikia šios naujos priemonės. Komisija užmezgė intensyvų dialogą reguliavimo klausimais su visais prieigos valdytojais, norėdama juos paskatinti, kai tai aktualu, tobulinti savo atitikties užtikrinimo techninius sprendimus, remiantis trečiųjų šalių pateikta grįžtamąja informacija. Kitose prieigos valdytojų atitikties ataskaitose, kurios turėjo būti pateiktos 2025 m. kovo mėn., turėtų būti informacijos apie kai kuriuos iš šių patobulinimų ir vykdomą darbą. Komisija toliau rinks rinkos grįžtamąją informaciją, ar įgyvendinti techniniai sprendimai yra veiksmingi siekiant SRA tikslų.

b) **Mobiliųjų ekosistemų atvėrimas**

(32) Tam, kad prieigos valdytojų ekosistemose būtų užtikrintas atvirumas konkurencijai ir sąžiningumas, vartotojams turi būti suteikiama galimybė rinktis, t. y. naudotis įvairiais ir novatoriškais jų poreikius atitinkančiais produktais ir paslaugomis, kartu suteikiant jiems galimybę lengvai pereiti prie alternatyvių produktų ir paslaugų. Vienos iš svarbiausių SRA nuostatų užtikrinant mobiliųjų ekosistemų atvirumą yra nuostatos, kuriomis reglamentuojama galimybė kūrėjams platinti programėles per alternatyvius šaltinius[38], ir nuostatos, kuriomis užtikrinamas veiksmingas sąveikumas, numatytųjų nustatymų keitimo paprastumas, išdiegimo galimybė arba pasirinkčių lango rodymas

[37] Komisija bendradarbiavo su Airijos duomenų apsaugos komisija, kuri pagal BDAR taip pat tiria bendrovės „Meta“ modelį „sutik arba mokėk“, kad būtų užtikrintas visapusiškas ES teisės taikymo nuoseklumas.
[38] Pavyzdžiui, per trečiųjų šalių programėlių parduotuves.

(visų pirma SRA 6 straipsnio 3, 4 ir 7 dalys).

Numatytieji nustatymai, pasirinkčių langai ir išdiegimas

(33) Vienas iš Komisijos vykdymo užtikrinimo prioritetų buvo neleisti prieigos valdytojams išnaudoti vartotojų elgesio šališkumo naudojant numatytuosius nustatymus ir įgalinti galutinius naudotojus lengvai vietoj vieno skaitmeninio techninio sprendimo prieigos valdytojų operacinėje sistemoje arba saityno naršyklėje pasirinkti kitą, kaip numatyta SRA 6 straipsnio 3 dalyje. Prieigos valdytojų galimybės nukreipti žmones į savo produktus ar paslaugas ribojimas suteikia verslo klientams, pavyzdžiui, alternatyvios saityno naršyklės ir paieškos sistemų teikėjams, galimybę padidinti savo matomumą ir pagerinti savo siūlomus produktus ir paslaugas. Dėl šio didesnio prieigos valdytojų paslaugų atvirumo konkurencijai galutiniams naudotojams atsiranda daugiau pasirinkimo variantų.

(34) Komisija ėmėsi ryžtingų veiksmų siekdama užtikrinti, kad prieigos valdytojai greitai suteiktų naudotojams platesnes pasirinkimo galimybes. 2024 m. kovo 25 d. Komisija pradėjo procedūrą prieš bendrovę „Apple“, reaguodama į įrodymus, kad prieigos valdytoja veiksmingai nevykdė savo pareigos sudaryti sąlygas galutiniams naudotojams lengvai pakeisti numatytuosius „iOS“ nustatymus (be kita ko, saityno naršyklės pasirinkčių lange) arba išdiegti bendrovei „Apple“ priklausančią taikomąją programinę įrangą „iOS“. Komisija taip pat užmezgė aktyvų dialogą reguliavimo klausimais su bendrovėmis „Alphabet“ ir „Microsoft“, kurios irgi privalo suteikti galutiniams naudotojams galimybę lengvai pakeisti numatytuosius nustatymus ir išdiegti taikomąją programinę įrangą.

(35) Komisijos pastangos davė aiškių ir konkrečių rezultatų. 2024 m. rugpjūčio mėn. bendrovė „Apple“ paskelbė apie įvairius pakeitimus: ji pašalino keletą naudotojo maršrute buvusių trukdžių pasirinkčių lange pasirinkti saityno naršyklę ir didesnėje dalyje taikomųjų programų suteikė galimybes naudotojams pakeisti numatytuosius nustatymus arba tas programas išdiegti. Taip pat atsirado naujas programėlių numatytųjų nustatymų skirsnis, todėl keisti numatytuosius nustatymus tapo lengviau. Šie pakeitimai jau įdiegti ir operacinėje sistemoje „iOS“, ir operacinėje sistemoje „iPadOS“. 2025 m. pavasarį bendrovė „Apple“ planuoja įdiegti papildomus atnaujinimus. Komisija toliau atidžiai stebės bendrovės „Apple“ įgyvendinamas priemones ir tai, ar ši prieigos valdytoja veiksmingai laikosi SRA.

(36) Bendrovė „Alphabet“ dabar naudoja patobulintą paieškos sistemų ir saityno naršyklių „Chrome“ ir „Pixel“ pasirinkčių langą, jis pamažu diegiamas visuose „Android“ įrenginiuose. Patobulintame ekrane naudotojams pateikiamas visiškai atsitiktine eilės tvarka išvardijamų galimų alternatyvių paslaugų sąrašas. Komisija tęsia dialogą reguliavimo klausimais su bendrove „Alphabet“ dėl pasirinkčių langų diegimo ir dėl diegiamų priemonių, suteikiančių galimybę paprastai pakeisti numatytuosius nustatymus ir išdiegti programėles.

(37) Bendrovė „Microsoft“ operacinėje sistemoje „Windows“ įdiegė galimybę išdiegti jos saityno naršyklės ir interneto paieškos sistemos taikomąsias programas. Ji taip pat panaikino įvairiuose naudojimosi operacine sistema „Windows“ aprašuose Europos ekonominės erdvės (EEE) naudotojams teiktas rekomendacijas naršyklę „Edge“ pažymėti kaip numatytąją saityno naršyklę. Komisija stebi bendrovės „Microsoft“ atitikties užtikrinimo planą, siekdama užtikrinti, kad bendrovė veiksmingai ir visais aspektais vykdytų savo pareigas.

(38) Bendras šių veiksmų rezultatas – rinkoje sukuriama daugiau galimybių, nes EEE galutiniai naudotojai gali veiksmingiau rasti ir įsidiegti alternatyvius variantus, taip pat, jei to pageidauja, pažymėti juos kaip numatytuosius. Komisija toliau vertina, ar

reikalingi tolesni patobulinimai, kad būtų užtikrintos realios pasirinkimo galimybės.

Nukreipimas

(39) 2024 m. kovo 25 d. Komisija pradėjo du tyrimus dėl bendrovių „Apple“ ir „Alphabet“, kurios yra pagrindiniai mobiliesiems įrenginiams skirtos taikomosios programinės įrangos (programėlių) platinimo kanalai EEE. Pradėti tyrimai siekiant išnagrinėti, ar šios dvi prieigos valdytojos vykdė SRA 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą pareigą leisti programėlių kūrėjams, kurių daugelis yra Europos mažosios ir vidutinės įmonės bei startuoliai, nemokamai nukreipti vartotojus į pasiūlymus, pateikiamus ne prieigos valdytojų taikomųjų programų (programėlių) parduotuvėse.

(40) 2024 m. birželio 24 d. Komisija informavo bendrovę „Apple“ apie savo preliminarią nuomonę, kad jos programėlių parduotuvės „App Store“ politika prieštarauja SRA, nes apribojamos programėlių kūrėjų galimybės viešinti vartotojams išorės pasiūlymus ir turinį, taip atimant iš galutinių naudotojų alternatyvias ir galbūt pigesnes pirkimo galimybes.

Sąveikumas

(41) Tam, kad galėtų klestėti sąžiningos ir konkurencijai atviros rinkos, taip pat reikalingas sąveikumas, kad prieigos valdytojai negalėtų, pasinaudodami savo dvigubu vaidmeniu[39], kurį įgyja dėl produktų integracijos, slopinti konkurencijos. Palengvindama alternatyvių paslaugų teikėjų prieigą prie prieigos valdytojų svarbiausių funkcijų, Komisija siekia užtikrinti galimybę šiems alternatyvių paslaugų teikėjams konkuruoti toliau diegiant inovacijas.

(42) 2024 m. rugsėjo 19 d. Komisija pradėjo dvi pareigų sukonkretinimo procedūras, siekdama padėti bendrovei „Apple“ laikytis SRA 6 straipsnio 7 dalyje nustatytos pareigos užtikrinti sąveikumą. Pirmojoje procedūroje daugiausiai dėmesio skiriama keliems operacinės sistemos „iOS“ ryšio aspektams ir funkcijoms, daugiausia naudojamiems prijungtiesiems įrenginiams (pvz., išmaniesiems laikrodžiams ar ausinėms) ir juose. Antrojoje procedūroje daugiausiai dėmesio skiriama procesui, kurį bendrovė „Apple“ nustatė siekdama tvarkyti kūrėjų ir trečiųjų šalių teikiamus prašymus dėl operacinių sistemų „iOS“ ir „iPadOS“ sąveikumo. 2024 m. gruodžio 19 d. Komisija bendrovei „Apple“ išsiuntė preliminarias išvadas dėl šių dviejų pareigų sukonkretinimo procedūrų ir tuo pačiu metu pradėjo dvi atitinkamas viešas konsultacijas.

(43) Dėl nepakankamo sąveikumo prieigos valdytojai, teikiantys pranešimų siuntimo paslaugas, taip pat gali naudotis stipriu tinklo poveikiu, trukdančiu keisti paslaugų teikėją ir ribojančiu vartotojų pasirinkimą bei atvirumą konkurencijai. Šioje srityje Komisija stebi, kaip bendrovė „Meta“, laikydamasi SRA nustatytų pareigų, užtikrina programėlių „WhatsApp“ ir „Messenger“ sąveikumą. Gavusi grįžtamąją informaciją iš Komisijos ir trečiųjų šalių, bendrovė „Meta“ šiek tiek pakeitė savo techninį sprendimą. Komisija stebi šiuos pokyčius, siekdama užtikrinti, kad suinteresuotosios trečiosios šalys galėtų veiksmingai naudotis programėlių „WhatsApp“ ir „Messenger“ sąveikumu.

Alternatyvūs platinimo kanalai

[39] Prieigos valdytojas gali atlikti du susijusius vaidmenis, pavyzdžiui, būti ypatingos svarbos paslaugos teikėjas ir konkurentas toje pačioje rinkoje. Atlikdamas šį dvigubą vaidmenį prieigos valdytojas gali naudotis galimybe kontroliuoti ypatingos svarbos funkcijas savo paties produktų arba paslaugų naudai ir slopinti alternatyvių paslaugų teikėjų konkurenciją.

(44) Užtikrinus atvirumą konkurencijai programėlių ir programėlių parduotuvių platinimo srityje, verslo klientai įgyja galimybę laisvai spręsti, kuriais kanalais jie nori platinti savo programėles, o galutiniai naudotojai įgyja laisvą prieigą prie šių programėlių arba programėlių parduotuvių nesinaudodami prieigos valdytojo pagrindinėmis platformos paslaugomis. Siekiant užtikrinti atvirumą konkurencijai, dėl kurio tiek verslo klientai, tiek galutiniai naudotojai įgyja daugiau pasirinkimo galimybių ir kuriuo skatinamos inovacijos, prieigos valdytojams turi būti neleidžiama apriboti galutinių naudotojų prieigos prie programėlių ar programėlių parduotuvių.

(45) Praktiškai tai reiškia, kad bendrovė „Apple“ turi leisti įrenginių „iPhone“ galutiniams naudotojams įsidiegti programėles ne per bendrovei „Apple“ priklausančią programėlių parduotuvę „Apple Store“, pavyzdžiui, įsidiegti ir naudoti trečiųjų šalių programėlių parduotuves ir parsisiųsti programėles tiesiai iš interneto. Dėl pareigų pagal SRA, kurios bendrovei „Apple“ taikytinos nuo 2024 m. kovo mėn., Europos Sąjungoje pradėjo veikti keletas trečiųjų šalių programėlių parduotuvių, pavyzdžiui, „AltStore“, „Aptoide“ ir „Epic“.

(46) Nors tai yra teigiami pokyčiai, siekdama užtikrinti veiksmingą atvirumą konkurencijai, 2024 m. birželio 24 d. Komisija pradėjo tyrimą, kaip bendrovė „Apple“ laikosi SRA nustatydama sutarties sąlygas kūrėjams, norintiems teikti trečiųjų šalių programėlių parduotuvių paslaugas arba siūlyti savo programėles per tokias programėlių parduotuves. Atliekant tyrimą visų pirma nagrinėjama: bendrovės „Apple“ siūlomas pagrindinių technologijų mokestis, t. y. 0,50 EUR mokestis už kiekvieną įdiegtą programėlę, kurį turi mokėti trečiųjų šalių programėlių parduotuvių ir trečiųjų šalių programėlių kūrėjai; bendrovės „Apple“ nustatytas daugiaetapis naudotojo maršrutas, kai operacinėje sistemoje „iOS“ norima parsisiųsti ir įsidiegti alternatyvias programėlių parduotuves arba programėles, ir tinkamumo reikalavimai kūrėjams, sudarantys sąlygas siūlyti alternatyvias programėlių parduotuves arba tiesiogiai platinti programėles iš interneto per operacinę sistemą „iOS“.

(47) Taip pat kaip bendrovė „Apple“, bendrovė „Alphabet“ irgi privalo užtikrinti galimybę savo operacinėje sistemoje „Android“ veiksmingai naudotis alternatyviais programėlių platinimo šaltiniais. Komisija tęsia dialogą su bendrove „Alphabet“ ir suinteresuotosiomis trečiosiomis šalimis siekdama išspręsti galimas problemas, susijusias su bendrovės „Alphabet“ operacinės sistemos „Android“ sąlygų veiksminga atitiktimi SRA.

c) **Sąžininga paieška internete**

(48) Vienodo požiūrio užtikrinimas ir apsauga nuo diskriminacinės praktikos yra būtinos sąžiningų ir konkurencijai atvirų paieškos internete rinkų sąlygos. Atsižvelgiant į tai, pagal SRA siekiama apsaugoti verslo klientus nuo nesąžiningos konkurencijos su prieigos valdytojų paslaugomis ir suteikti kitiems interneto paieškos sistemų teikėjams daugiau galimybių plėtoti naujas paieškos alternatyvas.

(49) SRA 6 straipsnio 5 dalyje nustatytas draudimas prieigos valdytojams suteikti pranašumą savo paslaugoms yra plataus pobūdžio ir taikomas visų formų pranašumo savo paslaugoms teikimui. Kalbant apie bendrovę „Alphabet“, jis apima jos pačios vertikaliosios paieškos paslaugas, kurios yra reitinguojamos arba integruojamos į paieškos sistemos „Google Search“ rezultatus. Draudimas apima ir tuos atvejus, kai bendrovė „Alphabet“ savo turinio paslaugoms sukuria palankesnes sąlygas negu kitiems turinio kūrėjams, kurie paieškos sistemos „Google Search“ rezultatuose taip pat yra reitinguojami. 2024 m. kovo 25 d. Komisija pradėjo procedūrą prieš bendrovę „Alphabet“ dėl kilusio susirūpinimo, kad ši prieigos valdytoja, pažeisdama SRA 6 straipsnio 5 dalį, savo vertikaliosios paieškos ar turinio paslaugoms sukuria palankesnes sąlygas negu panašias paslaugas teikiantiems konkurentams, veikiantiems

tokiose srityse kaip apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos, kelionės, e. prekyba ar turinio kūrimas.

(50) Be to, SRA 6 straipsnio 11 dalyje įpareigojama duomenimis apie spustelėjimus ir užklausas prieigos valdytojo paieškos sistemose dalytis su alternatyvių paieškos sistemų teikėjais. Šiuo įpareigojimu siekiama skatinti atvirumą konkurencijai su trečiųjų šalių paieškos sistemomis.

(51) 2024 m. kovo mėn. bendrovė „Alphabet“ pasiūlė duomenų licencijavimo techninį sprendimą, kad būtų laikomasi SRA pareigos dalytis reitingavimo, užklausų, spustelėjimų ir peržiūros duomenimis. Komisija šiuo metu vertina šio licencijavimo techninio sprendimo atitiktį SRA 6 straipsnio 11 daliai. Komisija šiuo klausimu palaiko ryšį su bendrove „Alphabet“ ir galimais naudos gavėjais. Ji taip pat aptarė veiksmingo dalijimosi duomenimis pagal SRA 6 straipsnio 11 dalį su duomenų apsaugos institucijomis sąlygas, visų pirma aukšto lygio grupėje.

d) **Elektroninės prekyvietės**

(52) Tikslo sukurti sąžiningą ir konkurencijai su elektroninėmis prekyvietėmis ir internetinio tarpininkavimo paslaugomis atvirą verslo aplinką siekiama įvairiomis SRA nuostatomis, pavyzdžiui, nuostatomis, kuriomis draudžiamos pariteto sąlygos, draudžiama reitinguojant suteikti pranašumą savo paslaugoms, mažinamas nesąžiningas duomenų pranašumas, taip pat skatinama naudotojų prieiga prie duomenų ir duomenų perkeliamumas.

(53) Pagal SRA draudžiamas bet kokios formos paritetas (siaurąja arba plačiąja prasme) – ne tik kainų, bet ir kitos komercinės praktikos, taip pat draudžiamos visos priemonės, kurios turėtų tokį patį poveikį kaip pariteto sąlyga. Taip verslo klientams suteikiama galimybė diferencijuoti komercines sąlygas įvairiuose platinimo kanaluose. Todėl pagal SRA siekiama pašalinti pariteto keliamas kliūtis, susijusias su verslo klientų galimybėmis siūlyti prekes ar paslaugas per alternatyvias platformas ir tiesioginio pardavimo kanalus. Toks apribojimas taikomas visoms priemonėms, kurių poveikis yra lygiavertis pariteto sąlygų poveikiui, pavyzdžiui, didesniems komisiniams mokesčiams arba verslo klientų pasiūlymų išbraukimui iš sąrašo.

(54) Šioje srityje bendrovė „Booking“ nurodė[40], kad, siekdama laikytis SRA, ji, pirma, išbraukė EEE iš teritorijų, kuriose pagal jos bendrąsias sąlygas taikomi pariteto reikalavimai, sąrašo ir, antra, parengė atnaujintą šių sąlygų versiją, kurioje apie paritetą nebėra kalbama[41]. Bendrovė „Booking“ taip pat nurodė nebenaudojanti išorės šaltinių kainų duomenų savo „Premium“ programoms.

(55) Bendrovė „Amazon“ pranešė, kad, remiantis jos atliktu įsivertinimu, ji netaiko pariteto sąlygų, kurios būtų nesuderinamos su SRA. Kiti prieigos valdytojai pranešė taikantys į ateitį orientuotus atitikties užtikrinimo mechanizmus, kurie turėtų užkirsti kelią verslo klientams ateityje nustatyti paritetines pareigas[42]. Komisija toliau stebės ir vertins, ar atitinkamos pareigos pagal SRA yra veiksmingai vykdomos, ar esama rizikos, kad jos gali būti apeinamos, ir ar prieigos valdytojai netaiko alternatyvių panašų poveikį turinčių priemonių.

(56) Internetinėms tarpininkavimo paslaugoms taip pat taikomas SRA nustatytas

[40] bookingholdings.com/wp-content/uploads/2024/11/DMA-Compliance-Report.pdf

[41] Ši versija buvo perduota verslo klientams ir paskelbta 2024 m. lapkričio mėn. surengtame praktiniame seminare atitikties užtikrinimo klausimais.

[42] Be to, atsižvelgdama į SRA 5 straipsnio 3 dalį, bendrovė „Alphabet“ nustatė atitinkamas programėlių parduotuvės „Play Store“ ir programėlės „Maps“ sutartis, kuriose gali būti pariteto sąlygų. 2024 m. pradžioje ji išsiuntė pranešimus dėl tė sutarčių netaikymo. Bendrovė „Apple“ laikėsi nuomonės, kad iki 2024 m. kovo 7 d. ji jau laikėsi 5 straipsnio 3 dalies savo programėlių parduotuvės „App Store“ atžvilgiu.

draudimas teikti pranašumą savo paslaugoms, panašus į draudimą, taikomą paieškai internete. Taip siekiama užtikrinti, kad tūkstančiai verslo klientų, kurie tiesiogiai konkuruoja su prieigos valdytojų produktais ir paslaugomis šių prieigos valdytojų platformose, turėtų galimybę naudotis sąžiningomis ir konkurencijai atviromis elektroninėmis prekyvietėmis. Tai savo ruožtu naudinga ir galutiniams naudotojams, nes prieigos valdytojų platformose jie galės rasti įvairesnių produktų ir paslaugų. Kaip paskelbta 2024 m. kovo 25 d., Komisija atlieka preliminarius tyrimo veiksmus, siekdama įvertinti, ar bendrovė „Amazon“ laikosi SRA, kiek tai susiję su galima pranašumo savo paslaugoms teikimo praktika.

3. Informavimas apie koncentracijas

(57) Pagal SRA 14 straipsnį prieigos valdytojai privalo informuoti Komisiją apie bet kokią planuojamą koncentraciją, kai susijungiantys subjektai teikia arba koncentracijos tikslas yra teikti pagrindines platformos paslaugas ar kitas skaitmeninio sektoriaus paslaugas arba sudaryti sąlygas rinkti duomenis.

(58) 2024 m. Komisija gavo 15 pranešimų apie prieigos valdytojų ketinamą vykdyti koncentraciją. Iš prieigos valdytojų pagal SRA 14 straipsnį pateiktų nekonfidencialių informacijos santraukų devynios paskelbtos Komisijos interneto svetainėje[43], kartu nurodyta pranešimo data ir įmonių tapatybė.

(59) Ypač pažymėtina, kad keliose pagal SRA 14 straipsnį pateiktose santraukose pateikta informacija apie susitarimus dėl talentų pirkimo, t. y. apie praktiką, anglų kalba dar vadinamą „acqui-hiring“ (įsigijimas–samdymas)[44]. Tokie sandoriai gali būti įvairių formų. Paprastai pagal juos sudaromi susitarimai dėl tikslinės bendrovės pagrindinių darbuotojų samdymo, bet tikslinės bendrovės akcijos arba turtas perkami ne visada. Tai, ar įsigijimo–samdymo sandoris prilygsta koncentracijai, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EB) Nr. 139/2004 3 straipsnį, ne visada būna aišku ir kiekvieną atvejį gali reikėti analizuoti atskirai[45].

(60) SRA 14 straipsniu didinamas prieigos valdytojų vykdomų įsigijimų skaidrumas ir Komisijai suteikiama galimybė nustatyti platesnes įsigijimų skaitmeniniame sektoriuje tendencijas. Komisija taip pat dalijasi informacija apie įsigijimus su valstybėmis narėmis. Jos savo ruožtu gali naudoti šią informaciją nacionalinės susijungimų kontrolės tikslais. Srityse, kuriose valstybės narės turi nacionalinę jurisdikciją, nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) ir toliau gali perduoti koncentracijų klausimą Komisijai.

IV. AUDITUOTŲ VARTOTOJŲ PROFILIAVIMO METODŲ APRAŠŲ VERTINIMAS

(61) Pagal SRA 15 straipsnį prieigos valdytojai privalo pateikti Komisijai nepriklausomo auditoriaus patikrintą visų vartotojų profiliavimo metodų, kuriuos prieigos valdytojas taiko teikdamas arba valdydamas visas savo pagrindines platformos paslaugas, išvardytas sprendime dėl statuso suteikimo pagal SRA 3 straipsnio 9 dalį, aprašą. Jie taip pat turėtų paskelbti šio aprašo apžvalgą. Audituotų aprašų pateikimo ir apžvalgos paskelbimo terminas – šeši mėnesiai nuo sprendimo dėl prieigos valdytojo statuso suteikimo priėmimo. Prieigos valdytojai taip pat privalo kasmet atnaujinti šiuos

[43] Kitos 2024 m. pateiktos santraukos bus paskelbtos 2025 m., etapais, bet ne anksčiau kaip per keturis mėnesius nuo informacijos gavimo.

[44] Žr., pavyzdžiui, 2024 m. spalio 17 d. pranešimą „Microsoft / Inflection AI, Inc.“, pateiktą pagal SRA 14 straipsnį.

[45] Pavyzdžiui, dėl „Microsoft“ ir „Inflection“ sandorio Komisija laikėsi nuomonės, kad jis apėmė visą turtą, būtiną tam, kad bendrovės „Inflection“ rinkos pozicija būtų perduota bendrovei „Microsoft“, ir padarė išvadą, kad sandoris prilygsta koncentracijai pagal Reglamento (EB) Nr. 139/2004 3 straipsnį. Žr.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_24_4727.

dokumentus.

(62) Komisija buvo pasirengusi pateikti gaires ir suteikti konsultacijas prieigos valdytojams diskusijose, organizuojamose jiems rengiantis vykdyti savo pareigas teikti informaciją.

(63) Šeši prieigos valdytojai, kuriems šis statusas suteiktas 2023 m. rugsėjo 5 d., turėjo pateikti Komisijai audituotą savo pranešimų aprašą ir atitinkamas viešas apžvalgas paskelbti iki 2024 m. kovo 7 d. Iki tos dienos Komisija gavo audituotus tokių pranešimų aprašus iš bendrovių „Alphabet“, „Amazon“, „Apple“, „Meta“ ir „Microsoft“. Bendrovė „ByteDance“ pateikė audituotą aprašą kiek vėluodama, 2024 m. balandžio 9 d., tačiau Komisija apie vėlavimą buvo informuota iš anksto. Bendrovė „Booking Holdings“, kuriai prieigos valdytojos statusas suteiktas 2024 m. gegužės 13 d., pateikė audituotą aprašą ir paskelbė atitinkamą viešą apžvalgą 2024 m. lapkričio 13 d. Kaip reikalaujama SRA 15 straipsnio 1 dalyje, Komisija nustatyta tvarka visus audituotus aprašus nusiuntė Europos duomenų apsaugos valdybai (EDAV).

(64) Komisija teikė grįžtamąją informaciją prieigos valdytojams apie jų audituotus pranešimus ir toliau analizuos visą prieigos valdytojų Komisijai pagal SRA 15 straipsnį pateikiamą informaciją. Prireikus Komisija apsvarstys tolesnes priemones, pavyzdžiui, galimybę atnaujinti šabloną[46]. Ji tęs dialogą su EDAV ir ALG dėl SRA 15 straipsnio, atsižvelgdama į tai, kad ši sritis gali būti aktuali, be kita ko, ir Europos bei nacionalinėms duomenų ir vartotojų apsaugos institucijoms.

V. KOMISIJOS IR NACIONALINIŲ INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

(65) SRA yra nustatyti bendrieji SRA ir kitų atitinkamų Sąjungos teisės aktų, pavyzdžiui, konkurencijos, duomenų apsaugos ir vartotojų apsaugos teisės, sąveikos principai. Jie išdėstyti SRA 1 straipsnio 5 ir 6 dalyse. Be to, SRA 37 straipsnyje numatyta, kad Komisija ir valstybės narės turėtų glaudžiai bendradarbiauti ir koordinuoti savo vykdymo užtikrinimo veiksmus, kad jie būtų nuoseklūs, veiksmingi ir vienas kitą papildytų. SRA 38 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija ir konkurencijos taisyklių vykdymą užtikrinančios NKI bendradarbiautų tarpusavyje per Europos konkurencijos tinklą (EKT).

(66) Laikydamasi SRA 38 straipsnio Komisija glaudžiai bendradarbiavo ir koordinavo veiksmus su NKI per EKT, tęsdama ilgą glaudaus bendradarbiavimo pagal šią sistemą tradiciją, pradėtą daugiau kaip prieš 20 metų. Visų pirma, Komisija ir NKI pagal SRA 38 straipsnio 1 dalį sistemingai viena kitą informavo apie savo atitinkamus vykdymo užtikrinimo veiksmus. Šis keitimasis informacija ir EKT darbas suteikė galimybę Komisijai ir NKI 2024 m. tinkamai ir veiksmingai bendradarbiauti bei koordinuoti veiksmus.

(67) 2024 m. Komisija iš NKI gavo vieną pranešimą pagal SRA 38 straipsnio 2 dalį apie ketinimą pradėti tyrimą dėl prieigos valdytojo, pagrįstą SRA 1 straipsnio 6 dalyje nurodytais nacionalinės teisės aktais, ir du pranešimus pagal SRA 38 straipsnio 3 dalį apie ketinimą prieigos valdytojams nustatyti pareigas remiantis tais pačiais teisės aktais. Šie pranešimai buvo pateikti kartu su NKI pranešimais pagal Reglamentą Nr. 1/2003.

VI. SKAITMENINIŲ RINKŲ AKTO AUKŠTO LYGIO GRUPĖ[47]

[46] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/system/files/2023-12/Article%2015%20DMA%20Template%20%28consumer%20profiling%20report%29.pdf

[47] Taikant SRA Skaitmeninių rinkų aukšto lygio grupė yra traktuojama kaip Skaitmeninių reguliavimo institucijų aukšto lygio grupė.

(68) Skaitmeninių rinkų akto aukšto lygio grupė įsteigta 2023 m. kovo 23 d. Komisijos sprendimu pagal SRA 40 straipsnį[48]. Grupę sudaro SRA nurodytos Europos įstaigos ir tinklai, ji įsteigta kaip ekspertų grupė, laikantis Komisijos sprendimo, kuriuo nustatomos horizontaliosios Komisijos ekspertų grupių kūrimo ir veiklos taisyklės[49]. ALG pirmininkauja Komisija, kuri taip pat atlieka grupės sekretoriato funkciją. ALG tikslas – remti nuoseklų ir veiksmingą SRA ir kitų sektorinių teisės aktų, taikomų prieigos valdytojams, įgyvendinimą.

(69) ALG taip pat atlieka svarbų vaidmenį nustatant ir vertinant SRA ir konkretiems sektoriams taikomų taisyklių sąveiką. Be to, Komisija, atlikdama rinkos tyrimus dėl naujų paslaugų ir praktikos, taip pat gali pasinaudoti atitinkamų sektorių įstaigų ir tinklų kompetencija[50].

(70) 2024 m. buvo įsteigti trys teminiai pogrupiai, kuriems pavesta nagrinėti su duomenimis susijusių įsipareigojimų, SRA 7 straipsnio (sąveikumas) ir dirbtinio intelekto (DI) klausimus[51]. Neįskaitant kovo mėn. įvykusio plenarinio posėdžio, šie trys pogrupiai iš viso sušaukė septynis posėdžius[52].

(71) Dėl plenarinio posėdžio pažymėtina, kad ALG nariai pritarė savo pirmam bendram pareiškimui, kuriame ALG išdėstė savo poziciją dėl DI. Pareiškime paaiškinama, kad tiek, kiek DI sistemos yra integruotos į pagrindines platformų paslaugas, joms bus taikomos SRA nustatytos pareigos[53].

(72) Dėl svarbių pokyčių DI srityje buvo įsteigtas su DI susijęs pogrupis, o pirmasis jo posėdis įvyko 2024 m. spalio mėn. Tai buvo proga pakviesti prieigos valdytojus pristatyti savo DI iniciatyvas ir atsakyti į ALG narių klausimus[54]. Šis posėdis taip pat suteikė galimybę Sąjungos DI tarnybai pristatyti DI aktą ir DI valdybą, o ALG nariai aptarė jų tinkluose ar įstaigose vykdomą su DI susijusį darbą.

(73) 2024 m. įvyko keturi su duomenimis susijusių klausimų pogrupio posėdžiai[55]. Pagrindiniai nagrinėti klausimai: pareiga gauti sutikimą, kai norima jungti duomenis, naudojamus prieigos valdytojo paslaugoms ir kitoms paslaugoms, kaip numatyta SRA 5 straipsnio 2 dalyje, įskaitant tai, kaip ją įgyvendina bendrovė „Meta“, ir šios nuostatos sąveiką su BDAR[56]. Pratęsus ALG narių įgaliojimus, šio konkretaus pogrupio įgaliojimai nuo antrojo posėdžio buvo išplėsti[57]. Dabar jo įgaliojimai taip pat apima Komisijos darbą, susijusį su prieiga prie duomenų ir jų perkeliamumu, taip pat dalijimąsi informacija apie reitingavimą, užklausas, spustelėjimus ir peržiūras interneto paieškos sistemose. Per šias diskusijas taip pat buvo aptarti pranešimai apie vartotojų profiliavimą, kuriuos pateikė prieigos valdytojai pagal SRA, taip pat pagal EDAV ir Komisijos bendras gaires dėl BDAR ir SRA sąveikos (dokumentai pagal

[48] https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-03/High_Level_Group_on_the_DMA_0.pdf
[49] Komisijos sprendimas C(2016) 3301, kuriuo nustatomos Komisijos ekspertų grupių kūrimo ir veiklos horizontaliosios taisyklės.
[50] Ten pat, 40 straipsnio 7 dalis.
[51] Pogrupiai dirba pagal atskiras technines užduotis.
[52] Daugiau informacijos apie kiekvieną aukšto lygio grupės arba pogrupio posėdį, įskaitant darbotvarkes ir posėdžių protokolus, rasite čia: https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=3904&fromMembers=true&memberType=5&memberId=111640.
[53] Dokumente taip pat nustatytos bendradarbiavimo kryptys ir pagrindinės su DI susijusios sritys, kurioms reikia papildomos stebėsenos ir koordinuoto vykdymo užtikrinimo.
[54] Bendrovių „Apple“, „Microsoft“ ir „Meta“ atstovai dalyvavo asmeniškai, o bendrovė „Alphabet“ atsiuntė informacinį pranešimą ir jis buvo išplatintas ALG nariams.
[55] 2024 m. vasario, balandžio, rugsėjo ir spalio mėn.
[56] Šiuo klausimu EDAV pateikė 2024 m. balandžio 17 d. priimtą Nuomonę 08/2024 dėl galiojančio sutikimo, duodamo pagal modelius „sutik arba mokėk“, įdiegtus didelėse interneto platformose.
[57] Įskaitant 6 straipsnio 9, 10 ir 11 dalis kartu su 5 straipsnio 2 dalimi.

pastarąjį dokumentą buvo pristatyti ir pagal 7 straipsnį sudarytam pogrupiui).

(74) Be to, 2024 m. balandžio ir rugsėjo mėn. sušaukti pagal 7 straipsnį sudaryto pogrupio posėdžiai ir juose daugiausia diskutuota apie naujausius pokyčius, aktualius su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų[58] atitikčiai, įskaitant standartinį pasiūlymą ir veiksmingus naudotojų paieškos mechanizmus.

(75) Pagrindinė išvada, pabrėžiama tiek plenarinių posėdžių, tiek pogrupių lygmenimis, yra tai, jog būtina užtikrinti sklandų bendradarbiavimą, aprėpiantį įvairias politikos priemones, ir neleisti prieigos valdytojams pasinaudojant viena politika išsisukti nuo kitos politikos. Ateityje aukšto lygio grupės formatas palengvins būtiną bendradarbiavimą ir koordinavimą, kad SRA vykdymo užtikrinimas išliktų patikimas ir nuspėjamas.

[58] „Internetu teikiamos paslaugos (OTT)“ arba tiesiog „pranešimų programėlės“.